O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

_____________ T.S.Sharipov

2024 yil "____" ___________

IQTISODIYOT NAZARIYASI
FAN SILLABUSI
(Kunduzgi, kechki va masofaviy ta'lim shakllari uchun)

Bilim sohasi:	400000	- Biznes, boshqaruv va huquq
	1000000	- Xizmatlar
Ta'lim sohasi:	410000	- Biznes va boshqaruv
	1010000	- Xizmat ko`rsatish sohasi
Ta'lim yo'nalishlari:	60410100	- Iqtisodiyot
	60410200	- Buxgalteriya hisobi
	60410300	- Soliqlar va soliqqa tortish
	60410500	- Moliya va moliyaviy texnologiyalar
	60410600	- Bank ishi
	60410800	- Menejment
	60411000	- Inson resurslarini boshqarish
	60411100	- Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlar
	60411200	- Marketing
	61010400	- Logistika

Samarqand- 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot fakulteti
Kunduzgi va kechki bo'limi

SamISI

Fan to'g'risida ma'lumot

Fan nomi:	Iqtisodiyot nazariyasi
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	IQN11210
Yil:	1
Semestr:	1 va 2
Ta'lim shakli:	Kunduzgi, kechki va masofaviy
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	300
Ma`ruza	60
Amaliy mashg`ulotlar	60
Labaratoruya mashg`ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta`lim	180
Kredit miqdori:	10
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O`zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarda korxona va uy xo`jaliklarida sodir bo`layotgan iqtisodiy jarayonlarning nazariy, amaliy asoslarini o`rgatish hamda iqtisodiyotda tarkibiy islohotlar va iqtisodiyotni modernizatsiyalashni yanada chuqurlashtirib, uning ko'lamini kengaytirish bilan bog`liq masalalarning nazariy va amaliy ko`nikmasini hosil qilish.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	AMAT11210 – Amaliy matematika
2.	BizBH205 Biznesda buxgalteriya hisobi
Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	zamonaviy bozor iqtisodiyotining ishlashi va rivojlanishining nazariy asoslarini to`g`risida bilimga ega bo`lishlari kerak;
TN2	talab va taklif modeli asosida taqchil resurslarning taqsimlanish mexanizmini larini bilishlari lozim;
TN3	raqobatlashgan va raqobatlashmagan bozorlarning asosiy xususiyatlari va firmalarning ushbu bozorlardagi harakat qilish qoidalarini to`g`risida bilimga ega bo`lishlari kerak;
TN4	ishlab chiqarish jarayoni va ishlab chiqarish omillaridan optimal foydalanishni, ishlab chiqarish xarajatlari turlarini, tavakkalchilik va uni oldini olish hamda pasaytirish

- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

d) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Ulashev Xubbim Askarovich - "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrasi dotsentii
E – mail:	umid.xolboev@mail.ru
Tashkilot:	SamISI "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrasi
Taqrizchilar:	**Mamadaliyev B.T.** – Samarqand shahar hokimligi moliya bo'limi boshlig'i; **Shakarov A.B.** – SamISI "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrasi dotsenti

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubuy Kengashining 2024 yil ____ avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№_________)

Mazkur Sillabus "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrasining 2024 yil ____ avgustdagi 1-sonli yig`ilish bayoni bilan ma`qullangan.

O'quv-uslubuyat bo'limi boshlig'i	**I. E.Shodmonov**
Bank-moliya xizmatlari fakulteti dekani	**O.M.Pardayev**
Servis fakulteti dekani	**N.U.Xudoyberdiyev**
Iqtisodiyot fakultet dekani	**Sh.M.Islomov**
Ikkinchi va kechki fakulteti dekani	**R.D.Samandarov**
Buxgalteriya hisobi va menejment fakulteti dekani	**J.N.Abiyev**
"Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrasi mudiri	**I.I. Ayubov**
Tuzuvchi	**X.A.Ulashev**

8.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 28.01.2022 yildagi PF-60-son " 2022 — 2026 yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi farmoni. www.lex.uz
9.	O'zbeksiton Respublikasi prezidentining 2023 yil 11 sentyabrdagi "O'zbekiston–2030" strategiyasini 2023 yilda sifatli va o'z vaqtida amalga oshirish choratadbirlari to'g'risida" PQ300sonli Qarori. / Xalq so'zi, 2023 yil 12 sentyabr, №190
10.	Бурганов Р.А., Экономическая теория.Учебник. – Москва.: "Инфра-М", 2016. – 562 стр.

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- ftarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa.

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektga puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

c) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan xaqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;

	yo'llarini, bozor sharoitida narxlarning qanday shakllanishini haqida tassavur hosil qilishi kerak;
TN5	davlatning bozor iqtisodiyotiga aralashish yo'nalishlari va ularning oqibatlarini baholay olish;
TN6	mehnat, kapital va er bozorining ishlash mexanizmini bilishi kerak.
	Ko'nikma jihatidan:
TN7	talaba bozordagi talab va taklif to'g'risidagi statistik ma'lumotlar asosida bozorni tahlil qilish va xulosalar chiqarish;
TN8	statistik ma'lumotlar asosida talab va taklif funksiyalarini tuzish, talab va taklifning elastiklik koefitsientlarini xisoblash va ular asosida bozordagi holatni tahlil qilish;
TN9	raqobatlashgan va raqobatlashmagan bozorda firmalar harakatini tahlil qilish asosida xulosalar chiqarish;
TN10	Korxona xarajatlari va foydasini shakllanishi uning manbalari, turlari va grafikda qanday shakllanishini aniqlay olishi;
TN11	davlatning bozor iqtisodiyotiga aralashuvi oqibatlarini tahlil qilish asosida xulosalar chiqarishi lozim.

Fan mazmuni		
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		**Ajratilgan soat**
	I semestr	**30**
M1	«Iqtisodiyot nazariyasi» fanining predmeti va bilish uslublari	4
M2	Ishlab chiqarish jarayoni va uning natijalari	2
M3	Iqtisodiy tizimlar va mulkchilik munosabatlari	2
M4	Tovar va pul munosabatlari rivojlanishi bozor iqtisodiyoti shakllanishi va amal qilishining asosidir	2
M5	Bozor iqtisodiyotining mazmuni va amal qilishi	4
M6	Bozor iqtisodiyotiga o'tish davri va uning O'zbekistondagi xususiyatlari	2
M7	Talab va taklif nazariyasi.Bozor muvozanati	2
M8	Raqobat va monopoliya	2
M9	Narxning mohiyati va shakllanish xususiyatlari	2
M10	Tadbirkorlik faoliyati va uning shakllari.Tadbirkorlik kapitali va uning aylanishi	2
M11	Korxona (firma) xarajatlari va foydasi	2
M12	Ish haqi va mehnat munosabatlari	2
M13	Agrar munosabatlar va agrobiznes	2
	II semestr	**30**
M14	Milliy iqtisodiyot va uning makroiqtisodiy o'lchamlari.Yalpi ichki mahsulot va uning harakat shakllari	2
M15	Yalpi talab va yalpi taklif	2
M16	Iste'mol, jamg'arma va investitsiyalar	2
M17	Iqtisodiy taraqqiyot, iqtisodiy o'sish va milliy boylik	2
M18	Milliy iqtisodiyotning muvozanatli va mutanosibli rivojlanishi	2
M19	Iqtisodivotning siklligi va makroiqtisodiy beqarorlik	2
M20	Ishchi kuchi, uning bandligi va ishsizlik	2
M21	Moliya tizimi va moliyaviy siyosat	2
M22	Pul-kredit tizimi.Banklar va ularning bozor iqtisodiyotidagi roli	2
M23	Bozor iqtisodiyotini tartibga solishda davlatning roli	2
M24	Aholi daromadlari va davlatning ijtimoiy siyosati	2
M25	Jahon xo'jaligi va uning evolyutsiyasi	2

M26	Xalqaro iqtisodiy integratsiya va O`zbekistonning jahon hamjamiyatiga kirib borishi	2
M27	Jahon bozori.Xalqaro valyuta va kredit munosabatlari	2
	JAMI:	**60**

	Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)	Ajratilgan soat
	I semestr	**30**
A1	«Iqtisodiyot nazariyasi» fanining predmeti va bilish uslublari	4
A2	Ishlab chiqarish jarayoni va uning natijalari	2
A3	Iqtisodiy tizimlar va mulkchilik munosabatlari	2
A4	Tovar va pul munosabatlari rivojlanishi bozor iqtisodiyoti shakllanishi va amal qilishining asosidir	2
A5	Bozor iqtisodiyotining mazmuni va amal qilishi	4
A6	Bozor iqtisodiyotiga o'tish davri va uning O'zbekistondagi xususiyatlari	2
A7	Talab va taklif nazariyasi.Bozor muvozanati	2
A8	Raqobat va monopoliya	2
A9	Narxning mohiyati va shakllanish xususiyatlari	2
A10	Tadbirkorlik faoliyati va uning shakllari.Tadbirkorlik kapitali va uning aylanishi	2
A11	Korxona (firma) xarajatlari va foydasi	2
A12	Ish haqi va mehnat munosabatlari	2
A13	Agrar munosabatlar va agrobiznes	2
	II semestr	**30**
A14	Milliy iqtisodiyot va uning makroiqtisodiy o`lchamlari.Yalpi ichki mahsulot va uning harakat shakllari	2
A15	Yalpi talab va yalpi taklif	2
A16	Iste`mol, jamg`arma va investitsiyalar	2
A17	Iqtisodiy taraqqiyot, iqtisodiy o`sish va milliy boylik	2
A18	Milliy iqtisodiyotning muvozanatli va mutanosibli rivojlanishi	2
A19	Iqtisodiyotning siklligi va makroiqtisodiy beqarorlik	2
A20	Ishchi kuchi, uning bandligi va ishsizlik	2
A21	Moliya tizimi va moliyaviy siyosat	2
A22	Pul-kredit tizimi.Banklar va ularning bozor iqtisodiyotidagi roli	2
A23	Bozor iqtisodiyotini tartibga solishda davlatning roli	2
A24	Aholi daromadlari va davlatning ijtimoiy siyosati	2
A25	Jahon xo`jaligi va uning evolyutsiyasi	2
A26	Xalqaro iqtisodiy integratsiya va O`zbekistonning jahon hamjamiyatiga kirib borishi	2
A27	Jahon bozori.Xalqaro valyuta va kredit munosabatlari	2
	JAMI:	**60**

	Mustaqil ta'lim (MT)	Ajratilgan soat
1	Hozirgi zamon iqtisodiyot nazariyasi rivojlanishining asosiy yo'nalishlari.	4
2	Iqtisodiyot nazariyasi rivojlanishining asosiy bosqichlari.	4
3	Mehnat unumdorligi – iqtisodiy o'sish omili sifatida.	4
4	Mulkchilik shakllari o'zgarishining yo'llari va usullari.	4
5	O'zbekistonda milliy valyutaning muomalaga kiritilishi.	4
6	Bozor iqtisodiyoti modellari.	4
7	Bozor iqtisodiyotining ijtimoiy yo`naltirilganligi va uning O`zbekistonga xos xususiyatlari.	4
8	Bozor infratuzilmasi va uning unsurlari.	4
9	Raqobat kurashining shakllari va usullari.	4
10	Monopoliyalar, ularning amal qilish va tartibga solish xususiyatlari.	4
11	Ishlab chiqarish xarajatlari va ularni kamaytirish yo'llari.	4
12	Korxona foydasining taqsimlanishi va ishlatilishi.	4
13	Milliy iqtisodiyot va uning makroiqtisodiy ko'rsatkichlari.	4
14	Iste`molchi hulqi nazariyasining asosiy holati.	4
15	O`zbekistonda milliy hisoblar tizimi: holati va istiqbollari.	4
16	Jamg`arma va uning hajmiga ta`sir etuvchi omillar.	6
17	Iqtisodiy o'sishning mohiyati, asosiy tavsifnomasi va modeli.	6
18	Makroiqtisodiy muvozanatlikning mohiyati va unga erishish yo'llari.	6
19	Iqtisodiy rivojlanishning siklliligi va iqtisodiy sikl nazariyalari.	6
20	Yalpi ishchi kuchi va uni takror ishlab chiqarish.	6
21	Ishsizlikning kelib chiqish sabablari va namoyon bo'lish shakllari.	6
22	Soliqlar, ularning vazifalari va turlari.	6
23	Davlatning pul kredit siyosati: maqsadi va dastaklari.	6
24	Inflyasiya va uning namoyon bo'lish shakllari.	6
25	O`zbekistonda bank tizimini takomillashtirish yo'llari.	6
26	Aholi daromadlarining mazmuni, turlari va shakllanish manbalari.	6
27	Davlatning ijtimoiy siyosati.	6
28	Bozor iqtisodiyoti sharoitida daromadlar tengsizligi.	6
29	Jahon xo'jaligining shakllanishi va rivojlanishi.	6
30	Xalqaro iqtisodiy integratsiya, uning mazmuni va shakllari.	6
31	Jahonning global iqtisodiy muammolari.	6
32	Erkin savdo va proteksionizm siyosati.	6
33	O`zbekiston tashqi savdo munosabatlari geografiyasining sifat jihatdan o'zgarib borishi.	6
34	To'lov balansining mohiyati va tarkibi.	6
	Jami	**180**

Asosiy adabiyotlar

1.	Xodiyev B.Y., Shodmonov Sh.Sh. Iqtisodiyot nazariyasi.Darslik. – T.: Barkamol fayz media, 2017.
2.	O'lmasov A., Vahobov A.V. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – T.: «Iqtisod-moliya», 2014. – 480 bet.
3.	Muxammedov M.M. va boshqalar Iqtisodiyot nazariyasi.Darslik. – T.: Fan va texnologiya, 2022.
4.	Мухаммедов М.М, Камилова Н.А. Экономическая теория. Учебник для бакалавров.Fan va texnologiya nashriyoti, 2023.-624
5.	Xajiyev B.D., Mamaraximov B.E., Mambetjanov Q.Q. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik (rus tilida). – T.: "Iqtisodiyot", 2019. – 548 bet.

Qo'shimcha adabiyotlar

6.	Экономическая теория: Учебник для бакалавров/Под общ. ред. А.А.Кочеткова.5-изд. Перераб. и доп.- М.: издательско-торговая корпорация "Дашков и К", 2014.-696 стр.
7.	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi – T.: O'zbekiston, 2023. – 120 b.